

Fractie ONS Alphen
t.a.v. de heer P. Versteeg
per e-mail

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaanrijn.nl
Website: www.alphenaanrijn.nl

Zaaknummer
3368274

Datum
17 juli 2024

Contactpersoon
D. Cools

Team Duurzaamheid en Economie

Onderwerp
Beantwoording artikel 40 vragen zero-emissie
stadslogistiek

Geachte heer Versteeg,

Over het onderwerp zero-emissiezone stelde u namens ONS Alphen vragen. Hierbij treft u de beantwoording aan. Naast deze beantwoording stuurde het college een uitgebreidere raadsbrief over het onderwerp zero-emissie stadslogistiek aan uw raad.

Omvang en begrenzing

Op welke manier zijn de betreffende ondernemers betrokken bij de totstandkoming van deze zone? Zijn er ideeën opgehaald bij de betreffende ondernemers over de zonering?

De omvang van de zone stelde de raad in 2022 vast. Hiervoor zijn de haalbaarheid en de effecten van invoering van een emissieloze zone onderzocht door onderzoeksbureau Buck Consultants International. Er zijn toen twee varianten onderzocht: variant A centrum (voetgangersgebied) en variant B centrum en omliggende wijken (groot gebied singelgebied binnen N207 en NI I).

Uit dit onderzoek bleek voor variant B substantieel (6x) hogere klimaat- en luchtkwaliteitsbaten dan voor variant A en beperkt hogere investeringskosten (voor gemeente en bedrijfsleven) in variant B. Ook een aantal betrokken ondernemers heeft op basis van deze analyse een voorkeur uitgesproken voor variant B. Dit is onder meer opgehaald tijdens een rondetafelgesprek en een omgevingsanalyse. Er is in die periode gesproken met diverse belanghebbenden, zoals bestuurders van winkeliersverenigingen uit het centrum van Alphen aan den Rijn en de VOA, aangrenzende woonwijken en Stichting Centrummanagement. Hiertoe heeft op 22 juni 2020 een brede bijeenkomst plaatsgevonden en zijn er individuele gesprekken gevoerd.

Wat is de impact voor zowel de gemeente als voor de betreffende ondernemers als deze zone zou worden verkleind?

Dit heeft voor de gemeente zelf (kosten) geen significante gevolgen. Hoe kleiner de zone des te kleiner de positieve gevolgen (luchtkwaliteit, CO₂-reductie) en ook de maatschappelijke baten

(gezondheid). De impact op ondernemers is niet eenvoudig te beschrijven. Het hangt af van onder andere het soort en omvang van de onderneming, werk-/verzorgingsgebied. Substantieel verkleinen van de zone brengt de concurrentiepositie in gevaar van veel bedrijven en instellingen die zich al geruime tijd voorbereiden op de komst van de zero-emissiezone. Zij schrijven hiervoor vaak al vervroegd af op het bestaande wagenpark en investeren nu al in schone oplossingen.

Hoe wordt de zone fysiek en digitaal gemarkeerd zodat bewoners en ondernemers precies weten waar de zone begint en eindigt?

Een kaart met de zero-emissie zone is online te vinden op de gemeentelijke website: www.alphenaandenrijn.nl/Ondernemen/Zero_emissiezone. De definitieve begrenzing (detailniveau) wordt vastgelegd met het verkeersbesluit dat het college in 2025 neemt. De uitgebreide voorbereidingsprocedure daarvoor (inclusief formele inspraak) start na de zomer van dit jaar.

Vrijstellingen en ontheffingen

Welke criteria hanteert de gemeente voor het verlenen van ontheffingen van het C-rijbewijs voor kleine ondernemers binnen de zero-emissiezone?

De gemeente heeft geen bevoegdheid en/of zeggenschap. Vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat geldt er nu een vrijstellingsregeling voor zwaardere elektrische bestelauto's tot 1 juli 2024. Het Europees Parlement keurde eerder dit jaar de nieuwe 4e Rijbewijsrichtlijn goed. Deze rijbewijsrichtlijn is voor het besturen van zwaardere elektrische bestelauto's een B-rijbewijs voldoende. Dit wordt het komende jaar uitgewerkt in nieuwe Europese regelgeving. Het ministerie kreeg hiermee de gewenste duidelijkheid en heeft de vrijstellingsregeling met een jaar verlengd tot juli 2025.

Op welke manier kunnen kleine ondernemers een ontheffing aanvragen en wat is de doorlooptijd van deze aanvragen?

Ontheffingen worden aangevraagd bij een landelijk centraal loket. De doorlooptijd hangt af van het type ontheffing dat wordt aangevraagd. In de basis gelden de reguliere wettelijke termijnen waar de overheid zich aan moet houden. Over het algemeen is die 8 weken.

Is er beleid voor tijdelijke ontheffingen voor ondernemers die bezig zijn met de overgang naar zeroemissievoertuigen?

Ja, er zijn onder andere (tijdelijke) ontheffingen mogelijk voor:

- Bij langere levertijden
- Als er (nu) geen emissieloze alternatieven zijn
- Bijzondere financiële omstandigheden (zoals bijvoorbeeld aantoonbaar dreigend faillissement)

Handhaving en controle

Hoe wordt de handhaving van de zero-emissiezone georganiseerd en welke middelen worden hiervoor ingezet?

Handhaving van de zero-emissie zone gaat de gemeente organiseren met cameratoezicht. Hierbij zet de gemeente ANPR-camera's in die de kentekens van voertuigen registreren van voertuigen die de zone in- en uitrijden. Deze kentekens worden vervolgens gecontroleerd aan de hand van de RDW-database, waarin ook de ontheffingen per kenteken zijn geregistreerd.

Wat zijn de boetes of sancties voor het overtreden van de zero-emissiezone regels?

Het is de bedoeling dat er straks boetes of sancties gelden voor het overtreden van de zero-emissiezone regels. De boetes staan nog niet vast, hierover informeren wij u begin 2025.

Ondersteuningsmaatregelen voor ondernemers

Welke ondersteuningsmaatregelen biedt de gemeente aan kleine ondernemers om de overgang naar zeroemissievoertuigen te vergemakkelijken?

De gemeente heeft begrip voor de uitdagingen die vooral kleine ondernemers en zzp'ers ervaren bij de overgang naar zero-emissievoertuigen. Om deze transitie te vergemakkelijken, biedt de gemeente specifieke ondersteuning aan. Voor de invoering van de zero-emissiezone stelt de gemeente een logistiek adviseur ter beschikking. Deze adviseur informeert ondernemers in 1-op-1 gesprekken over de details van de zone, de overgangs- en ontheffingsregelingen en de technische mogelijkheden voor voertuigen. Daarnaast geeft de adviseur informatie over de fiscale en subsidieregelingen die ontworpen zijn om de financiële last van deze overgang te verlichten.

Zijn er gemeentelijke subsidies of andere financiële ondersteuning beschikbaar voor de aanschaf van zero-emissievoertuigen?

Op dit moment biedt de gemeente geen subsidies of andere financiële ondersteuning aan voor de aanschaf van zero-emissievoertuigen.

Communicatie en informatievoorziening

Hoe informeert de gemeente de bewoners en ondernemers over de invoering en de regels van de zeroemissiezone? Welke stappen onderneemt de gemeente om ervoor te zorgen dat iedereen tijdig op de hoogte is van de veranderingen?

De gemeente begrijpt dat de overstap naar zero-emissievoertuigen voor ondernemers een grote aanpassing vereist en niet iedereen zomaar een elektrische bus kan aanschaffen. Daarom is het belangrijk om alle ondernemers ruim van tevoren op een duidelijke manier te informeren. En ook het waarom achter deze veranderingen en de beschikbare ontheffingsregelingen uit te leggen. Om

te zorgen dat iedereen goed op de hoogte is, hanteert de gemeente twee sporen in haar communicatie en participatie:

In de communicatie richten we ons op het informeren en adviseren van bedrijven en instellingen over de ZE-zone, de overgangs-, vrijstellings- en ontheffingsregelingen, technische mogelijkheden voor voertuigen en fiscale en subsidieregelingen. Dit wordt gedaan door middel van:

- 1 op 1 gesprekken met een logistiek adviseur
- Gesprekken/bijeenkomsten met ondernemersverenigingen
- Berichtgeving via de gemeentelijke website
- Berichtgeving via de sociale mediakanalen van de gemeente
- Aanwezigheid bij events en ondernemersbijeenkomsten

Daarnaast is er informatiemateriaal ontwikkeld in de vorm van een informatieve folder, poster en roll-up banners. Deze communicatiemiddelen zijn en worden onder de aandacht gebracht bij ondernemers en ondernemersverenigingen. Momenteel ook bij partners, zakelijke autodealers en bouwmarkten (groothandel). De folder treft u bijgaand aan.

Al enige tijd is ook de landelijke campagne van start gegaan met o.a. radiocommercials om ondernemers bewust te maken van de ZE-zones in Nederland.

Onze logistiek adviseur begeleidt lokale ondernemers in de transitie naar de ZE-zone en geeft voorlichting. Er zijn inmiddels meer dan 65 persoonlijke adviesgesprekken gevoerd met lokale ondernemers en daarnaast is er gesproken met meer dan 70 ondernemers tijdens verschillende evenementen en netwerkbijeenkomsten.

Milieu- en gezondheidseffecten

Heeft de gemeente onderzoek laten doen naar de verwachte milieu- en gezondheidseffecten van de invoering van de zero-emissiezone? Wat zijn de beoogde resultaten qua vermindering van uitstoot en verbetering van de luchtkwaliteit?

Onderdeel van de besluitvorming in 2022 was onder andere een effectstudie. Hieruit volgden de keuze voor de grootte van de zone, de investeringen, operationele kosten en de klimaat-, gezondheids- en milieubaten. Uit die effectstudie bleek dat de vastgestelde omvang van de zone aanzienlijke positieve effecten heeft op de gezondheid en klimaat.

Deze gevolgen (luchtkwaliteit, verkeerseffecten en CO₂-reductie) worden momenteel verder doorgerekend op basis van recente verkeerstellingen. De resultaten hiervan worden na de zomer verwacht en met de gemeenteraad gedeeld bij het ter inzage leggen van het ontwerp-verkeersbesluit..

Monitoring en evaluatie Hoe gaat de gemeente de effectiviteit van de zero-emissiezone monitoren en evalueren? Is er een plan om periodiek de effecten en de werking van de zero-emissiezone te evalueren en, indien nodig, het beleid aan te passen?

De komende periode wordt in beeld gebracht wat mogelijk is, wat hiervoor nodig is en wat het oplevert. Te denken valt aan het berekenen van de voorspelde effecten op fijnstof, stikstof en CO₂ aan de hand van verkeerstellingen in 2030 bij afloop van de overgangs- en ontheffingsregelingen. Het college informeert de gemeenteraad hierover na het nemen van het verkeersbesluit medio 2025 met een raadsbrief.

Effecten op de lokale Economie

Wat zijn de verwachte economische effecten van de zero-emissiezone op lokale ondernemers, met name kleine bedrijven?

Wat we zien in de praktijk is dat de meerkosten voor elektrische voertuigen t.o.v. diesel snel dalen en ook in de komende jaren verder zullen dalen. Voor bestelwagens zijn de totale kosten (total cost of ownership: dus naast aanschaf ook de prijs voor brandstof, onderhoud en afschrijving) nu al op gelijke hoogte met diesel. Waar het elektrisch rijden van een vrachtwagen nu nog meerkosten oplevert, worden er in 2030 ook hiervoor geen meerkosten per kilometer meer verwacht.

Voor ondernemers die tot 2030 door kunnen met een emissieklasse 6-diesel zullen dus met weinig tot geen extra kosten te maken krijgen. Voor ondernemers met een emissieklasse 5 of lager zullen er wel meerkosten zijn, omdat zij al halverwege 2026 over moeten.

Voordeel voor Alphen aan den Rijn t.o.v. veel andere gemeenten is dat de invoering 1,5 jaar later ligt en dat de meerkosten dus nog wat verder kunnen dalen. Daarnaast gelden er ontheffingsregels.

Welke stappen neemt de gemeente om negatieve economische gevolgen voor kleine ondernemers te verzachten?

We verwachten dat een groot deel van de ondernemers binnen de landelijke overgangsregeling de stap naar schonere en uitstootlozere voertuigen kunnen zetten. Voor ondernemers waarbij dat nu (nog) niet kan om financiële of andere redenen zijn de ontheffingsregels bedoeld. Het doel is dat uiteindelijk in 2030 alle bestelauto's en vrachtwagens emissieloos zijn.

Inclusiviteit en gelijkheid

Hoe zorgt de gemeente ervoor dat de zero-emissiezone op een eerlijke manier wordt geïmplementeerd, zonder bepaalde groepen disproportioneel te benadelen?

Zaaknummer
3368274

Datum
17 juli 2024

Blad
6 van 6

De zero-emissiezone geldt voor alle bedrijven en instellingen. De overgangs- en ontheffingsregels zijn zo ontworpen dat ze voor iedere ondernemer toepasbaar zijn. We verwachten dat vrijwel alle ondernemers hiermee uit de voeten kunnen. Binnen de ontheffingsregels is er een hardheidsclausule die het mogelijk maakt om in bijzondere/disproportionele gevallen en omstandigheden een ontheffing te verlenen aan een ondernemer. Zodat ondernemers die onder bijzondere omstandigheden opereren, hulp krijgen bij de transitie naar een zero-emissie stad.

Samenwerking met buurgemeenten

Hoe werkt de gemeente samen met buurgemeenten om een coherent beleid rondom zero-emissiezones te waarborgen?

Er is een bestuurlijke en ambtelijke samenwerking tot stand gebracht met Gouda, Leiden en Delft om zoveel mogelijk die consistentie te borgen. Daarnaast werken we landelijk met elkaar samen via het SPES (Samenwerkingsproject Expertpool Stadslogistiek). Voor meer informatie kijk op www.opwegnaarzes.nl.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

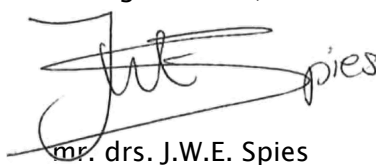
Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

drs. M.H.I. van Kruijsbergen MBA

de burgemeester,

mr. drs. J.W.E. Spies